

under nogen anden Form maa prøve at faae disse Kundskabers Grændse, Omfang, Klarhed osv. at vide. Jeg veed ikke, hvorledes man helst vilde forandre eller i det Mindste lempe dette Udtryk noget, men jeg er overbevist om, at man ikke udsætter sig for megen Fare eller Fortræd, selv om man ikke saaledes garderer Skolelærernes ubelukkende Ret til at examinere. Jeg henstiller til den ærede Forslagsstiller selv, om han ikke i disse to Punkter kunde være villig til at gjøre nogen Forbedring, og naar dette er skeet, og Loven iøvrigt maatte blive som den er, med den enkelte Forandring i § 1, som jeg har paaapeget, og den ansførte Forandring i § 2, seer jeg ikke Andet, end at denne Lov kan være et gavnligt Led i den bestaaende Lovgivning til at beskytte Friskolerne der, hvor de muligen maatte befindes under trykkende Forhold, miskjendte, eller blottede for kjerlig Deeltagelse af dem, der dog have en naturlig Pligt til at beskytte dem og understøtte deres Virksomhed.

H. Jensen: Den ærede Minister brugte i sit Foredrag den Uttring, at man hertillands ikke havde misbrugt den store Religionsfrihed, Grundloven havde givet os, og der syntes næsten i hans Ord at ligge en Forandring derover. Jeg har taget Ordet for at gjøre opmærksom paa, at den store Frihed efter min Overbeviisning netop er Grunden til, at der ikke hertillands er skeet religiøse Bevægelser af nogen skadelig eller farlig Art, at Grunden til, at det religiøse Liv her har udviklet sig saa kraftigt og dog saa roligt, for en væsentlig Deel har været den store Frihed, som det religiøse Liv har faaet til at gaae sin egen Gang. Jeg troer, at det, der i Samfundslivet væsentlig fremkalder religiøse Vanskeligheder, er indskrænkende religiøse Bestemmelser, som give Præstestabet og Politimagten Leilighed og en Art Opfordring til at blande sig i Forhold, der aldeles ikke vedkomme dem, og jeg troer derfor, at naar den høitærede Kultusminister vil værne om den religiøse Udvikling i vort Land, vil

han ikke kunne gaae nogen rettere eller bedre Vej end den, der ved Grundloven er anviist, nemlig Religionsfrihedens Vej, paa hvilken vi gaae et ganske lille Skridt fremad, naar vi vedtage det Forslag, der er stillet til § 1 af den ærede oprindelige Forslagsstiller (P. Olsen).

P. Olsen: Jeg maa først takke den høitærede Minister for den, som det forekommer mig, hyerst velvillige Modtagelse, han idag har ladet mit Lovforslag blive til Deel; men dernæst maa jeg tillade mig at bemærke, at naar han indvendte mod mit Endringsforslag under Nr. 7, at det ikke skulde være tilstrækkeligt, saa forekommer det mig, at netop det, den høitærede Minister ansførte, at man endnu kunde ønske Indberetninger om, paa ingen Maade vil være ubeløst derved. Det var nemlig Forhold, som angaae den almindelige Sundhedspleie, men Indberetninger derom ville paa ingen Maade kunne regnes til Indberetninger om Skolens Tilstand, og jeg troer derfor ikke, at der ved Forslaget gjøres Indgreb i Forhold af denne Natur. Det forekommer mig ogsaa, at den høitærede Minister tog Bestemmelsen om, at Skolelæreren selv examinerer, i altfor streng Betydning; thi dermed er jo slet ikke ubeløst, at vedkommende Kommission kan henvende sig til Læreren og give ham Opgaver, hvori han skal høre Børnene, men at Læreren ubeløst skulde bestemme, hvori der skal examineres, kan ikke være Meningen. Skolekommissionen vil have fuld Ret til at opgive Læreren, hvilke Emner i de almindelige Underviisningsgjenstande der ønskes foredragne og overhorte, og jeg troer derfor ikke, at dette vil føre Vanskeligheder med sig. I alt Fald har Kommissionen jo sin fulde Ret, forsaavidt dens frie Skjøn afgjør, om Børnene ere fuldstændig underviste, og deri ligger, at Læreren ikke kan være Herre over Underviisningen, thi Kommissionen kan afgive det Skjøn, at Underviisningen ikke har været fyldestgjørende, og derved synes jeg, der er forbeholdt den al den Ret, den billigtvis kan forlange, samt at